

Broj: 03-02-1-387-4/17

Datum: 03. džumade-l-ula 1438. h.g.

31. januar 2017. godine

Na temelju odredbe člana 17. i člana 34. Pravilnika o organizaciji i radu Rijaset, Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini na svojoj 32. redovnoj sjednici, održanoj u Sarajevu dana 03. džumade-l-ula 1438. h.g., odnosno 31. januara 2017. godine, donio je:

ETIČKI KODEKS
U RADU I PONAŠANJU ZAPOSLENIH U OBRAZOVNIM USTANOVAMA
ISLAMSKJE ZAJEDNICE U BOSNI I HERCEGOVINI

I OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Sadržaj Etičkog kodeksa)

(1) Sadržaj Etičkog kodeksa sastoji se u etičkom reguliranju i ćudorednom normiranju međuljudskih odnosa zaposlenika i nastavnika u obrazovnim ustanovama Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.

(2) Sadržajem Etičkog kodeksa propisuju se opća pravila etičkog ponašanja te moralnog i ćudorednog ophođenja.

Član 2.

(Predmet Etičkog kodeksa)

(1) Etičkim kodeksom utvrđuju se etička načela kojih se zaposlenici i nastavnici trebaju pridržavati na radnom mjestu i izvan njega.

(2) Etička načela islama, prakticirana u skladu s ovdašnjim mjestom, običajem i tradicijom života muslimana pripadnika IZ, te opća etička načela, koja se općenito respektiraju u obrazovnim ustanovama u svijetu, u samom su temelju etičkih načela ovog kodeksa. Ta načela su: bogobožnost, poštenje, marljivost, iskrenost, pravednost, istinoljubivost, urednost, blagovremenost, tačnost, blagost, dostojanstvenost, odvažnost, komunikativnost, susretljivost u dobru, druželjubivost, ozbiljnost u izvršavanju radnih obaveza, čuvanje svoga i dostojanstva drugih zaposlenika i nastavnika, čuvanje ugleda ustanove u kojoj se radi, čuvanje ugleda Islamske zajednice, njezine tradicije u vjerovanju i obredoslavlju.

(3) Predmet ovog kodeksa jeste poštivanje, afirmiranje i promoviranje ovih etičkih načela u međuljudskim odnosima u obrazovnim ustanovama Islamske zajednice u BiH.

Član 3.

(Ciljevi Etičkog kodeksa)

(1) Ciljevi Etičkog kodeksa su:

- a) afirmiranje moralnih, ćudorednih i kreativnih međuljudskih odnosa,
- b) širenje atmosfere međuljudskog sklada i prijateljstva,
- c) prihvatanje, potvrđivanje i širenje etičkih načela islama,
- d) promoviranje općih islamskih moralnih i ćudorednih vrijednosti u ophođenju i ponašanju zaposlenika i nastavnika radi ostvarivanja sreće na ovom i na budućem svijetu,
- e) zaštita zajedničkih vrijednosti, dobra ljudi i napretka Islamske zajednice.

(2) Etički kodeks ima u vidu i javni društveni interes koji se temelji na univerzalnim etičkim principima, općenito, te stjecanje povjerenja učenika, studenata i građana u obrazovne ustanove Islamske zajednice u BiH.

II ETIČKA NAČELA I NJIHOVA PRIMJENA

Član 4.

(Obavezujući karakter etičkih načela i vrijednosti)

(1) Zaposlenici i nastavnici u obrazovnim ustanovama Islamske zajednice obavezni su se pridržavati principa ovoga kodeksa i afirmirati ih u međusobnoj komunikaciji te komunikaciji s učenicima, studentima i građanstvom na radnom mjestu i izvan radnog mjesta, u javnim i privatnim nastupima.

(2) Posebno su dužni:

- a) poštivati ljudsko dostojanstvo i ljudski integritet osoba s kojima rade i komuniciraju,
- b) uvažavati nepovredivost čovjekova bića.

Član 5.

Zaposlenici i nastavnici svoje radne obaveze prema drugim zaposlenicima, nastavnicima, učenicima i studentima vrše u skladu s vjerskim propisima i potrebama, bez diskriminacije na osnovu njihove dobi, zdravstvenog stanja, tjelesne konstitucije, spola, nacionalnosti, etničkog porijekla, zavičajne pripadnosti, društvenog statusa ili socijalnog položaja.

Član 6.

(1) Zaposlenici i nastavnici dužni su promicati i protežirati opća islamska i univerzalna etička načela: čednost, moralnost, neporočnost, trezvenost, odvažnost u činu i riječi, istinitost u govoru, pristojnost u odijevanju i doličnost u ponašanju.

(2) Zaposlenici i nastavnici dužni su na svome radnom mjestu biti prikladno odjeveni, u skladu sa šerijatskim propisima, primjereno poslovima zaposlenika ustanova u kojima rade, te da svojim načinom odjevanja na radnom mjestu ne narušavaju ugled Zajednice.

(3) Zaposlenici i nastavnici dužni su pravilno, uredno i blagovremeno obavljati poslove i zadatke svog radnog mjesta, kao i druge povjerene poslove i zadatke u okviru stručne spreme i kompetencija.

Član 7.

(1) Zaposlenici i nastavnici, kao i učenici i studenti, uživaju pravo na zaštitu od mobinga i diskriminiranja, na nastavi i u odgojnom procesu, na poslu i izvan njega.

(2) Zaposlenici i nastavnici, učenici i studenti, uživaju status pune nepovredivosti spram seksualnog ili spolnog uznemiravanja, činom ili riječima, te uživaju punu zaštitu od zapadanja u nemoralnu, ponižavajuću, nečasnu, nedostojnu i uvredljivu situaciju.

Član 8.

(Čuvanje ugleda i uloge ustanova Islamske zajednice)

(1) U obavljanju svojih radnih dužnosti, zaposlenici i nastavnici u obrazovnim ustanovama IZ dužni su čuvati svoje dostojanstvo kao i dostojanstvo posla i poziva kojim se bave.

(2) U obavljanju svojih privatnih poslova zaposlenici i nastavnici ne smiju upotrebljavati autoritet, simbole, memorandume, ambleme ili druge znakove ustanove u kojoj su zaposleni.

(3) Pri donošenju odluka i vršenju diskrecionih ovlaštenja zaposlenik je dužan voditi računa o interesu Zajednice i relevantnim činjenicama pa ne smije djelovati na način koji ga dovodi u položaj obaveze vraćanja usluge nekom fizičkom ili pravnom licu.

Član 9.

(Čudorednost nastavnog procesa)

(1) Nastavno izlaganje temelja islama, načela islamskog vjerovanja i obreda, kao i njihova tumačenja treba se odvijati na temelju i u skladu sa:

- a) Kur'anom i sunnetom Poslanika, s.a.v.s.,
- b) maturidijskim akaidom i hanefijskim mezhebo.
- c) Ustavom IZ
- d) višestoljetnom islamskom tradicijom muslimana u Bosni i Hercegovini i na Balkanu.

(2) Nije u suprotnosti s ovim kodeksom da nastavnici, u skladu s usvojenim Nastavnim planom i programom, na naučan, profesionalan, nepristran i nekonfliktan način tumače povijest nastanka drugih pravnih, obrednih, teoloških, filozofskih škola u islamu, osnove njihova učenja, njihovu ulogu u prošlosti i sadašnjosti muslimanskog ummeta, te njihove duhovne, umjetničke i naučne doprinose vjeri, kulturi i civilizaciji.

(3) Nije u suprotnosti s ovim kodeksom da nastavnici pišu ili prevode knjige, naučna djela, eseje, rasprave i kritičke osvrte o mnoštvu povijesnih ili sadašnjih islamskih škola mišljenja, obredoslovlja i svjetonazora, te njihovih očitovanja.

(4) Nastavnici obrazovnih ustanova kojima je osnivač Islamska zajednica u BiH u svojim predavanjima, pisanjima, javnim nastupima i društvenim angažmanima dužni su uvažavati i afirmirati vjersko, duhovno, povijesno, civilizacijsko i kulturno naslijeđe, te duhovne, kulturne i civilizacijske interese i potrebe Islamske zajednice u BiH.

(5) U suprotnosti je s ovim kodeksom u nastavni proces unositi ideje, učenja, nazore i poglede koji među muslimane unose zabunu, pometnju i dezorijentiranost ili pobuđuju konflikte, sukobe, grubosti, osionosti, rigidnosti.

(6) Etički princip priznatih islamskih učitelja u izlaganja islamskih nauka i disciplina, poznat kao *li kulli maqāl - maqām* - svakoj besjedi treba naći njezino dolično/prikladno mjesto - treba biti određujući u izlaganju islamskih nauka.

(7) Nije dopušteno širenje mržnje prema drugim mezhebima i mišljenjima. Naučni i nastavni proces odvija se uz puno afirmiranje islamske akaiidske, obredoslovne i kulturne tradicije pripadnika Islamske zajednice u BiH, uz uvažavanje i objektivni prikazivanje islamskih i muslimanskih tradicija u drugim jezičkim i kulturalnim zonama muslimanskog svijeta.

Član 10.

(1) U nastavnom, naučnom i obrazovnom procesu nastavnici su dužni osigurati dostojanstvenost časa a nastavnu građu izlagati studentima i učenicima na naučan, objektivan i moralan način, u skladu s načinom izlaganja tradicionalnih islamskih nauka - *al- 'ulūmu-l-islāmiyyah*.

(2) Nije u skladu s ovim kodeksom, pred studentima i učenicima, očitovati ili iznositi:

- a) ogovaranje nastavnika i kolega s radnoga mjesta i drugih osoba,
- b) omalovažavanje ljudi i iznošenje njihovih mahana,
- c) nepristojno osporavanje drukčijih stavova ili izrugivanje drukčijim mišljenjima,
- d) nepristojne šale, neumjesne doskočice,

- e) bilo šta što oduzima dostojanstvenost času i što destruiira autoritet ustanove, Zajednice, muderrisa, profesora, nastavnika, učenika ili studenta.

Član 11.

(Javno ponašanje)

(1) Zaposlenike i nastavnike u obrazovnim ustanovama Islamske zajednice u BiH obavezuju ista moralna načela koja ih obavezuju na samom radnom mjestu te su dužni u svom pojavljivanju u javnosti, službeno ili privatno, čuvati i svojim ponašanjem iskazivati doličnost, dostojanstvenost i ćudorednost.

(2) Zaposlenici i nastavnici dužni su čuvati lično i dostojanstvo, dignitet i ugled ustanove i Zajednice u javnoj i privatnoj komunikaciji i općim odnosima koji uključuju i privatne profile i društvene mreže.

(3) Protivno je ovom kodeksu da zaposlenici i nastavnici obrazovnih, naučnih i kulturnih institucija svojim javnim ponašanjem oskrnave ili omalovaže etičke naputke i moralne zasade islama.

Član 12.

(Javno istupanje)

(1) Zaposlenici i nastavnici u obrazovnim ustanovama Islamske zajednice u BiH u medijskim nastupima, na tribinama, debatama, okruglim stolovima, predavanjima dužni su:

- a) respektirati stavove Islamske zajednice, njezinu tradiciju tumačenja islama i njegovih izvora,
- b) respektirati ustanovu u kojoj rade i afirmirati njezin ugled kao i nepovredivost i ugled zaposlenih te učenika i studenata,
- c) koristiti jezik i diskurs zbližavanja, mirenja, prevazilaženja nesuglasica,
- d) rukovoditi se načelom vlastitog moralnog i ćudorednog primjera u afirmiranju dobra i odvrćanju od zla - *al-amru bi-l-ma'rūfi wa-n-nahyu 'ani-l-munkar*.

(2) U javnim nastupima i aktivnostima nastavnici kao i administrativno osoblje sa statusom (direktori, pomoćnici direktora, dekani, prodekani, sekretari...), dužni su respektirati službene stavove svojih ustanova, odnosno Islamske zajednice u svim važnim pitanjima te ih iznositi u skladu s ovim kodeksom koji poziva skladu ipoštovanju ugleda ljudi, njihove časti i ljudskoga integriteta.

(3) Nije protivno ovom kodeksu da o važnim pitanjima Islamske zajednice ili ustanove u kojoj rade u svojim javnim nastupima nastavnici iznose i svoje stavove, mišljenja, razjašnjenja i poglede, s tim što su dužni da s poštovanjem govore i o službenim stavovima koji su obavezujući i za njih.

(4) U suprotnosti je s ovim kodeksom javno i neovlašteno iznošenje ili objelodanjivanje službenih podataka koji se tiču ustanova ili su od interesa za njihov harmoničan rad.

(5) U suprotnosti je sa ovim kodeksom javno istupanje u kojem zaposlenik, nastavnik ili rukovodilac vrijeđa druge zaposlenike ili nastavnike, naziva ih pogrđnim imenima, širi dezinformacije o njima, šikanira ih u medijima, u javnim istupanjima ili na drugi način.

(6) U suprotnosti je s ovim kodeksom javno istupanje u kojem zaposlenik, nastavnik ili rukovodilac vrijeđa ili omalovažava državu ili organizaciju, a posebno ako to istupanje ima za posljedicu nanošenje štete Islamskoj zajednici u smislu narušavanja dobrih i prijateljskih odnosa s tim državama ili međunarodnim organizacijama.

Član 13.

(Zabrana korištenja nastavničkog i naučnog zvanja u nelegalnom i nečasnom pribavljanju materijalne, statusne ili druge vrste prednosti ili koristi)

(1) Zaposlenicima ili nastavnicima u obrazovnim ustanovama Islamske zajednica u BiH nije dozvoljeno davati ili uzimati mito, baviti se pronevjerama i malverzacijama, zastupati nepotizam, zloupotrebljavati svoj statusa u svrhu protuetičkog ili protuzakonitog namicanja materijalne dobiti, statusne pozicije ili bilo koje vrste prednosti.

(2) Protivno je ovom kodeksu upuštanje nastavnika u bilo koje nečasne postupke: protuzakonito izvanproceduralno posredovanje u primanju zaposlenika, studenata i učenika, posredovanje u polaganju ispita, odbrani magistarskih/master i doktorskih radova.

Član 14.

(Sprečavanje zloupotrebe položaja i sukoba interesa u službi)

(1) U suprotnosti je sa ovim Etičkim kodeksom bilo koji angažman zaposlenika i nastavnika u obrazovnim ustanovama Islamske zajednica u BiH u kojima dolazi do sukoba interesa.

(2) U vršenju svojih redovnih poslova, kao i u slučaju učestvovanja u radu u komisijama i drugim radnim tijelima, zaposlenik je dužan biti objektivan i štititi interes ustanove.

(3) Zaposlenik je dužan voditi računa o stvarnom ili mogućem sukobu interesa i poduzeti sve mjere radi izbjegavanja sukoba interesa.

(4) Zaposlenik je dužan materijalna i finansijska sredstva koja su mu povjerena u vršenju poslova koristiti namjenski, ekonomično i efikasno.

(5) Zaposleniku nije dozvoljeno korištenje imovine ustanove u privatne svrhe niti protivno interesu Zajednice.

(6) Zaposleniku je zabranjeno zahtijevati ili primati od fizičkih ili pravnih osoba bilo kakve dobiti, beneficije, naknade u novcu, usluga ili druge oblike koristi.

(7) Zaposlenik ne smije primiti poklon niti bilo kakvu uslugu ili drugu korist za sebe ili druga lica u vršenju svoje dužnosti, osim protokolarnog ili prigodnog poklona manje vrijednosti.

III ODNOS ZAPOSLENIKA I NASTAVNIKA U OBRAZOVNIM USTANOVAMA ISLAMSKE ZAJEDNICA U BOSNI I HERCEGOVINI PREMA GRAĐANIMA

Član 15.

(Pravila postupanja zaposlenika i nastavnika prema strankama i građanima)

(1) Zaposlenici i nastavnici u obrazovnim ustanovama Islamske zajednica u BiH prema strankama i građanima trebaju biti susretljivi, profesionalni, odvažni i poslovni, sve u svrhu afirmiranja ugleda obrazovnih, naučnih i kulturnih ustanova Islamske zajednice.

(2) Stranke i građani trebaju se primati na razgovor u predviđeno vrijeme i u službenim prostorijama ustanova. Preporučuje se primanje u prisustvu dva ili više službenih lica.

(3) Posebnu pažnju zaposlenici i nastavnici trebaju posvetiti licima s invaliditetom ili s posebnim potrebama.

IVMEĐUSOBNI ODNOSI ZAPOSLENIKA I NASTAVNIKA

Član 16.

(Međusobni odnosi)

(1) Etička načela poštenja, uvažavanja, poštovanja, solidarnosti, susretljivosti, komunikativnosti, povjerenja, radinosti, odvažnosti, pristojnosti i odgovornosti trebaju određivati i rukovoditi međusobne odnose zaposlenika i nastavnika u obrazovnim ustanovama u Islamskoj zajednici.

(2) Protivno je ovom kodeksu međusobno ogovaranje, omalovažavanje, nipodaštavanje, ponižavanje i ignoriranje zaposlenika i nastavnika u obrazovnim ustanovama Islamske zajednice u BiH.

Član 17.

(Odgovornost za primjenu etičkih načela Kodeksa)

Rukovodioci imaju moralnu obavezu da u kolektive kojima rukovode i upravljaju unose sklad, međusobno uvažavanje, poštivanje, poslovnu marljivost i saradnju.

VETIČKA KOMISIJA

Član 18.

(Procedura imenovanja)

- (1) Obrazovne ustanove Islamske zajednice imaju pravo i obavezu da izaberu etičke komisije.
- (2) U etičke komisije trebaju biti birani ugledni, poštovani, uvažavani i etičkim kvalitetima dokazani zaposlenici i nastavnici.
- (3) Etičke komisije biraju zaposlenici tajnim glasanjem, a sastav etičke komisije treba odražavati strukturu zaposlenika.
- (4) U etičke komisije ne mogu biti birane ličnosti koje su kažnjavane za nečasna i nedostojna djela, koje u svojoj biografiji imaju izrečene ukore na radnom mjestu, koje su disciplinski gonjene i sl.
- (5) Etička komisija broji pet članova.
- (6) Na čelu etičke komisije je predsjednik koji rukovodi njezinim radom. Predsjednika imenuju izabrani članovi etičke komisije.
- (7) Sekretarske poslove vodi jedan od članova etičke komisije koji na prijedlog predsjednika imenuju izabrani članovi komisije.
- (8) Etičke komisije biraju se na dvije godine.
- (9) Sastav Etičke komisije potvrđuje upravni odbor/školski odbor svojim odlukama.
- (10) Saglasnost na odluke upravnih/školskih odbora daje Rijaset Islamske zajednice.

VIPRAVA I OBAVEZE ETIČKE KOMISIJE

Član 19.

(Odgovornost etičke komisije u promicanju etičkog ponašanja)

- (1) Etička komisija ima sljedeća prava i dužnosti:
 - a) prati primjenu Etičkog kodeksa,
 - b) promovira etičko ponašanje u međusobnim odnosima zaposlenika i nastavnika,

- c) podstiče poštivanje etičkih vrijednosti naznačenih u Etičkom kodeksu u međusobnim odnosima zaposlenika, nastavnika, učenika i studenata,
- d) prima žalbe, primjedbe, prigovore i pritužbe zaposlenika, nastavnika, učenika i studenata na neetičko ponašanje i postupanje službenika,
- e) zasjeda i po propisanoj proceduri razmatra pristigle prigovore na povredu Etičkog kodeksa.

(2) Predsjednik Etičke komisije dužan je upoznati članove Etičke komisije o njihovom radu i uputiti ih u sadržaj Etičkog kodeksa.

VIIMJERE

Član 20.

(Podnošenje prijave)

(1) Osoba koja je povrijeđena po osnovu bilo kojeg člana sadržanog u ovom kodeksu dužna je to prijaviti Etičkoj komisiji.

(2) Prijava se podnosi u pisanoj formi.

(3) Sekretar Komisije je dužan evidentirati prijavu, izdati potvrdu o prijemu i pokrenuti postupak utvrđivanja njezine osnovanosti uz osiguranje diskrecije postupka pred Komisijom.

Član 21.

(Postupak)

(1) Nakon pristizanja prijave, Etička komisija je dužna zakazati sjednicu najkasnije sedam dana od njezinog službenog evidentiranja.

(2) Sekretar Etičke komisije dužan je prije sjednice Etičke komisije dostaviti tekst prijave svim članovima i popratiti je svojim obrazloženjem.

(3) Etička komisija raspravlja o prijavi, ispituje njezinu osnovanost i provodi postupak utvrđivanja činjenica navedenih u prijavi.

(4) Etička komisija je nadležna za utvrđivanje prijedloga mjera i može predložiti njihovo izricanje u skladu s članom 22 ovog kodeksa.

(5) Osoba protiv koje se vodi postupak može tražiti od Etičke komisije preispitivanje izvještaja i/li mjera te:

- a) imati pristup administrativnom dosijeu koji se nalazi pred Komisijom,
- b) ostvariti pravo da bude saslušana i da dobije pravnog savjetnika.

Član 22.

(Mjere)

(1) U slučaju da Etička komisija utvrdi povredu Etičkog kodeksa, može predložiti izricanje sljedećih mjera:

- a) pismena opomena,
- b) pismeni ukor,
- c) isključivanje iz procesa rada na određeno vrijeme,
- d) pokretanje discipline odgovornosti u slučaju višestruke povrede Etičkog kodeksa.

(2) Sve ove mjere izriče nadležni organ ustanove a za njihovu realizaciju zadužen je rukovodilac ustanove.

VIII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 23.

(1) Svi zaposlenici obrazovnih ustanova Islamske zajednice u BiH trebaju biti upoznati s odredbama Etičkog kodeksa i dužni su potpisati izjavu kojom potvrđuju da su upoznati s sadržajem kodeksa.

(2)

Izjava o upoznavanju sadržaja Kodeksa sastavni je dio personalnog dosijea zaposlenika u ustanovi IZ.

Član 24.

(1) Ovaj kodeks je normativ općeg karaktera za sve obrazovne ustanove Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.

(2) U slučaju da određena pitanja nisu regulirana ovim kodeksom, primjenjivat će se odredbe Etičkog kodeksa za zaposlenike Islamske zajednice u BiH.

(3) Obrazovne ustanove čiji zaposlenici obavljaju poslove koji zahtijevaju dodatno reguliranje pravila ponašanja ili postupanja mogu donijeti, u skladu s principima i odredbama ovog kodeksa, etički kodeks kojim će regulirati i urediti specifičnosti koje se odnose na ustanovu.

(4) Etički kodeks ustanove iz prethodnog stava ovog člana stupit će na snagu nakon pribavljene saglasnosti Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.

Član 25.

(1) Ovaj kodeks stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljen u *Glasniku* Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini.

(2) Stupanjem na snagu ovog kodeksa prestaju važiti svi raniji propisi koji su normirali pitanja koja su predmet ovog kodeksa.

Husein-ef. Kavazović,
Reisu-l-ulema

Dodatak Etičkom kodeksu o radu i ponašanju zaposlenih u obrazovnim ustanovama
Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini

I Z J A V A

Ja _____ ovom izjavom potvrđujem da sam pročitao/la i razumio/la Kodeks o radu i ponašanju zaposlenih u obrazovnim ustanovama Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini broj: 03-02-1-387-4/17, od 03 džumade-l-ula 1438. god. po H., odnosno 31.januara 2017. godine i Kodeks za zaposlenike u organima Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini broj:05-03-2-3340/16 od 22. zu-l-ka'de 1437. god. po H., odnosno 25. augusta 2016. godine. Potpisivanjem ove izjave prihvatam da ću poštivati pravila određena ovim kodeksima i da svako kršenje ovih pravila može dovesti do pokretanja disciplinskog postupka protiv mene.

Ime i prezime: _____

Potpis: _____

Mjesto: _____

Datum: _____